



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

II. Vtrum claustrum virginitatis B. Mariae in partu reseratum opinatus sit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A Sanctam vero Virginem cum morte aliarum foeminarum per vulvæ referationem Christum enixam esse sibi Origenes finxerit, ut mox disputabimus, credi quoque posset profusam ab ea, itidem ut ab aliis, partus colluviem existimasse, unde minime mirum foret purgandam quoque fuisse ipsam asseverasse: sed omnino istud, nisi me mea fefellit diligentia, in Origene expressum non est. Sui ergo ei sufficiunt errores, nec alieni temere huic affigendi sunt. Hanc potius Sixti Senensis Annotationem, quæ libr. 6. Biblioth.

Ann. 136

intexta est, admittamus: *Intelligit fortasse Origenes, non de purgatione ab immunditiis & sordibus partus, quibus nulli dubium est Mariam non fuisse obnoxiam, sed de ritibus, & caeremoniis, quibus Moses puerperas lustrari iusserat: has necesse erat servari à matre illius, qui Legem impleturus venerat, non destructurus.* Illud ex eo confirmatur, quod Homil. 8. in Levit. scribit Origenes eas solum B mulieres in pariendo esse immundas, quæ femine admisso concipiunt, & pariunt; quæ vero femine neutiquam suscepto peperit, eam vero immundam non esse. Quorum ea germana sunt, quæ repræsentant Catenæ ex Origene in Levit. 12. 2. *μη η τις ασερματιση η νεοι αρθεν παρλιου: οδζει το εαδ ασερματιση, ασερματιση τον πω. & την αρθεν. αλλ εφιστη μη ποτι ινα ασερματιση η υβλια οχι εν το εσερματιση, τα ούτα αρθεν μη νεοιδη αυδουσι.* Hæc ἑστὶν ἡ τὸ γυναικῆ τὸ σαπιεα, εἶρη) ὅλον τὸ ε. Addamus denique insignem locum ex Homil. 12. in Levit. quo generationis Christi & virginis Mariæ corporis mundities disertissime prædicatur: *Omnis qui ingreditur hunc mundum in quadam contaminatione effici dicitur. Propter quod & Scriptura dicit: Nemo mundus à sorde, ne si unius diei fuerit vita eius. Hoc ipso ergo quod in vulva matris est positus, & quod materiam corporis ab origine paterni seminis sumit, in patre & in matre contaminatus*

C dicit potest. Aut nescis quia cum quadraginta dierum factus fuerit puer masculus, offertur ad altare, ut ibi purificetur, tanquam qui pollutus fuerit in ipsa conceptione, vel paterni seminis, & el uteri materni? *Omnis ergo homo in patre & in matre pollutus est; solus vero Iesus Dominus meus in hac generatione mundus ingressus est, in matre non est pollutus: ingressus est enim corpus incontaminatum. Ipse enim erat qui & dudum per Salomonem dixerat: Magis autem cum essem bonus, veni ad corpus incoquinatum. Non est ergo contaminatus in matre; sed ne in patre quidem; nihil enim Ioseph in generatione eius præter ministerium præstitit & affectum.*

Sic autem de sacro Mariæ puerperio sentit Catholica Ecclesia antiquorū Patrū dogmatis imbuta, et si uterus de die in dies infloresceret (placet enim Tertulliani verba, repudiata licet quam fuisse; foras vero infantem non cum suis impedimentis profusum & oblitum, quemadmodum aliis omnibus puerperis solet contingere, sed absque ullis inquinamentis & sordibus prodiisse. Quamobrem Canone 79 Synodi Quinisextæ abrogatur consuetudo à nonnullis obferuari solita illis temporibus, similibus coquendi post diem Nativitatis Christi, & eam sibi invicem impertiendi, honoris scilicet prætextu secundinarum impollute Virginis matris: rationem reddit Synodus, esse quippe ἀδόχουτον τὸ εὐ τὸ παρδῆν θύον τῶον, ὡς & ἀαπόεος οὐς οὐς τῆς Secundinis carentem Virginis divinum partum, ut qui semine caruerit.

Tertull. De carn. Christi cap. 44

II. Alia quoque, ac gravius criminatio ex his ejusdem Homilia verbis oritur: *Quemcumque de utero effusum matrem dixeris, non sic aperit vulvæ matris suæ, ut Dominus Iesus; quia omnium mulierum non partus infantis, sed viri coitus vulvæ referat. Matris vero Domini eo tempore E vulvæ referatæ est, quo & partus editus, quia sanctum uterum, & omni dignatione venerationis venerandum ante Nativitatem Christi masculus omnino non tetigit. Per referationem vulvæ Christum editum censet. Par est Tertulliani cespitatio in libro De carne Christi, cap. 23. ibi quippe B. Mariam virginis decus (integritatis nempe cuiusdam corporis, quæ virginibus inesse solet, & primo viri congressu obreritur ac violatur) referata in partu vulvæ amississe docet. Post alia vero sic disserit: *Omne masculinum adaperiens vulvæ, sanctum vocabitur Domino. Quis vere sanctus, quam Dei Filius? Quis proprie vulvæ adaperuit, quam qui clausam patefecit? Cæterum omnibus nuptiæ patefactum. Itaque magis patefacta est, quia magis erat clausa. Vtique magis non virgo dicenda est quam virgo, saltu quodam mater antequam nupta. Et quid ultra de hoc retractandum est? cum hac ratione Apostolus non ex Virgine, sed ex muliere editum Filium Dei pronuntiavit, agnovit F adaperitæ vulvæ nuptialem passionem. Eandem postmodum opinionem amplexus est Iovinianus Hæreticus, & eam hodieque tuentur Heterodoxi nostrates, uterum virgineum Christo transeunti referatum quidem, patens iter præbuisse docentes, sed mox divulsas partes Dei nutu pristinas repertiisse sedes, & in unum coaluisse. Nec multum hinc abludit Durandus à sancto Porciano, inviolatum quidem perseverasse virginis sigillum desiniens, sed amplificatos meatus viam patefecisse.**

Origeniana sententiæ contraria decernuntur in prima Homiliarum in diversos, quæ autorem non habere Origenem vel hinc potest existimari. Sic illa: *Quemadmodum Danieli intra lacum Leonum incluso, claustris non apertis allatum est prandium ab Apacuc; ita & hæc Virgo sancta genuit Deum, sed intacta permansit; mater effecta est, sed virginitatem non amisit; genuit infantem; & ut dictum est, Virgo permansit; mater Filij facta est, & castitatis sigillum non perdidit,*



Atque illud est optima Patrum, tum Græcorum, tum Latinorum partis, & Ephesini præterea Concilij decretum, perpetuo Ecclesiæ Catholicæ consensu comprobatum, & hoc Ezechielis Prophætæ oraculo corroboratum. *Et dixit Dominus ad me: Porta hæc clausa erit: non aperietur, & vir non transibit per eam: quoniam Dominus Deus Israel ingressus est per eam, critique clausa Principi. Quo illibatam & in conceptu, & in partu Mariæ virginitatem futuram, Christi que corpus clausis uteri repagulis eodem modo foras proditurum, quo ad Discipulos obferatis foribus penetravit, prænuntiari affirmant Patres plerique.*

Verum Origenis reprehensioni intercedit Genebrardus, & Ambrosij ac Hieronymi auctoritatem & exemplum præterit, quorum uterque claustrum virginitatis à Christo in partu apertum fuisse dicit. Adungere poterat Achanasium, Basilium, & alios præterea, qui de virgineæ vulvæ apertione similiter differunt. Sed ea omnibus iis exceptio adhibenda est, qua ad solvendum Ambrosij locum usus est Thomas p. 3. q. 28. a. 2. ita nempe locutos Patres illos, cum illud Evangelistæ exponerent: *Omne masculinum adaperiens vulvæ, sanctum Domino vocabitur*: quod quidem ex vulgata loquendi consuetudine usurpatum est, non ad significandam virginei claustrum apertionem, sed exitum duntaxat prolis de utero. Thomæ responsum descendunt alij Ambrosij & Hieronymi loci, quibus irruptum perseverasse in puerperio virginitatis sigillum manifeste tradunt; qualis ille est Ambrosij à libro De institutione virginis, cap. 7. *Porta igitur Mariæ, per quam Christus intravit in hunc mundum, quando virginali fusus est partu, & genitalia virginitatis claustra non solvit. Mansi intemeratum septum pudoris, & inviolata integritatis daravere signacula, cum exiret ex Virgine*: & ille ipse Hieronymi à libr. 2. contra Pelagian. quem Origeniano similem esse vult Genebrardus, quique ei ex diametro oppositus est. En illum: *Solus Christus clausas portas vulvæ virginis aperuit, qua tamen clausa jugiter manserunt*. Vtilius ergo suam Origeni excusando navasset operam Genebrardus, si dixisset de Mariæ virginitate haudquaquam ab Origene fuisse detractum, etiam si pertractas in pariendo virginitatis fores crediderit; (quod ipsum tamen ab Ecclesiâ reprobatum est) non in integritate quippe carnis, sed in constanti voluntatis proposito virginitatem consistere: nam *Integritas corporalis membri per accidens se habet ad virginitatem, in quantum scilicet per hoc quod ex proposito voluntatis abstinet quis à delectatione venerea, remanet integritas in membro corporeo. Unde si contingat quod per alium modum aliquo casu membri integritas corrumpatur, non magis præjudicat virginitati, quam si corrumpatur manus aut pes*. Verba sunt S. Thomæ 2. 2. q. 152. a. 1. Notandum sane, inquit Eligius Noviomensis Homil. 2. quod dicitur: *Omne masculinum adaperiens vulvæ, quia his verbis Evangelistæ morem sanctæ natiuitatis expressit. Et non sic intelligi voluit, sicut latrant Hæretici, quod Christus uterum matris nascendo virginitate privaverit: cum mulier non tunc virginitatem amittat, quando parit, sed quando cum viro dormit*. Huc confert quod Tractat. 26. in Matth. ex traditione quadam literis mandavit Origenes de morte Zachariæ idcirco illata, quia Mariæ, postquam Servatorem enixa est, in quodam Templi loco virginibus destinato consistere permisisset, & dixisset prohibentibus eam, quoniam *digna est virginum loco, cum sit virgo*.

III. Beatam Virginem nullum unquam in se concepisse peccatum, hodie Ecclesiæ ratum est, & Tridentini Concilij firmatum auctoritate decretum. Quo acquiescendum potius est, quam Veterum disctis, si qui secus sentire visi sunt. Inter illos numerandus Origenes, qui Legi peccati Mariam Christi matrem non obnoxiam fuisse modo, sed & paruisse pronuntiavit his verbis: *Quid potamus quod scandalizatis Apostolis mater Domini à scandalo fuerit immunis. Si scandalum in Domini passione non passa est, non est mortuus Iesus pro peccatis ejus. Si autem omnes peccaverunt, & egent gloria Dei, iustificati gratia ejus, & redempti, utique & Mariæ illo tempore scandalizata est. Et hoc est quod nunc Symeon prophetat dicens: Et tuam ipsius animam, qua scis ab que viro peperisse te virginem, qua audisti à Gabriele: Spiritus sanctus veniet super te, & virtus altissimi obumbrabit tibi, penetrabit infidelitatis gladius, & ambiguitatis mucrone ferietis. Iacent illa in Homil. 17. in Luc. quæ w. 32. propemodum in Epistolam 317 retulit Basilium; gladio enim illo dubitationem quamdam à Symeone notatam esse scribit, quæ Mariæ animam in partes, mortem patiente Christo, divisura erat, juxta Christi oraculum: *Omnes scandalizabimini in me*; alioquin ad eam mortis Christi fructum non fuisse perventurum. Eodem verba Symeonis detorquent Titus Bostrenus, Amphiloehius Orat. 3. De occursum Domini, Chrysolomus in Psalm. 13. Cyrillus in Iohann. Auctor libri Questionum Veteris & Novi Testamenti Augustino adscripti Quest. 73. & Theophylactus in Luc. 2. Quorum nonnulli Virginem post fluctuationem illam animo confirmatam fuisse dicunt, Basilium hujus auctorem sententiæ pressius affectati.*

Origenes itidem Homil. 20. in Luc. dubiæ & incertæ fidei Mariam ita accusat: *Simul & illud attendite, quod quamvis in possessione Patris sui fuit (Iesus) sursum erat quia necdum plenam fidem Ioseph & Mariæ habebant, propterea sursum cum eo manere non poterant. Et paulo post: Mariæ autem conservabat omnia verba hæc in corde suo; plus aliquid quam de homine suscipiebatur. Eandem*